

Certificering van legionellaveilig beheerde installaties

Legionellapreventie staat of valt bij de kwaliteit van de uitvoering van de beheersmaatregelen. Die kwaliteit kan aantoonbaar worden gemaakt en niet alleen voor de prioritaire collectieve leidingwaterinstallaties. Kiwa heeft daarvoor beoordelingsrichtlijn (BRL) K 14012/01 ontwikkeld. Deze is in H₂O nr. 10 ter kritiek gepubliceerd.

Legionellapreventie in waterinstallaties is te onderscheiden in leiding-, proces- en zwembadwater. Het beheer van collectieve leidingwaterinstallaties dient te voldoen aan het Waterleidingbesluit. Voor een beperkte groep van collectieve leidingwaterinstallaties zijn in hoofdstuk IIIC van dit Waterleidingbesluit regels opgenomen voor legionellapreventie. De eigenaren van die prioritaire installaties moeten beschikken over een risicoanalyse, een beheersplan en een logboek waarin wordt aangegeven wanneer en door wie de maatregelen uit het beheersplan zijn uitgevoerd. De maatregelen komen voort uit de risicobeoordeling, die weer een onderdeel vormt van de risicoanalyse. De overige collectieve leidingwaterinstallaties moeten onder meer voldoen aan artikel 4 van het Waterleidingbesluit. Daarin staat dat leidingwater dat de eigenaar aan derden ter beschikking stelt, geen micro-organismen, parasieten of stoffen in aantallen per volume-eenheid of concentraties mag bevatten die nadelige gevolgen voor de volksgezond-

heid kunnen hebben. In het Waterleidingbesluit zijn voor deze grote groep van collectieve leidingwaterinstallaties verder geen specifieke regels opgenomen voor legionellapreventie. Maatregelen ter voorkoming of beperking van blootstelling aan legionellabacteriën vanuit proceswaterinstallaties, inclusief koeltorens, luchtbehandelingsinstallaties, brandslanghaspels en nooddouches, zijn beschreven in Beleidsregel 4.87 die is uitgevaardigd als onderdeel van de ARBO-wet. Voor zwembadwater is er het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Artikel 2a-d van dat besluit bevat voorschriften met betrekking tot legionellapreventie van zwembadwater.

Voor de aanpak van legionellapreventie in waterinstallaties zijn de volgende hulpmiddelen beschikbaar:

- ISSO-publicatie 55.1 voor de beperkte groep van prioritaire collectieve leidingwaterinstallaties (hoofdstuk IIIC van het Waterleidingbesluit);
- ISSO-publicatie 55.2 voor de grote groep niet-prioritaire collectieve leidingwaterinstallaties (zorgplicht op grond van het Waterleidingbesluit);
- Arbo-informatieblad AI-32 voor proceswaterinstallaties;
- Modelplan van de VROM-Inspectie voor zwembadwater.

Voor het uitvoeren van een risicoanalyse en het opstellen van een beheersplan voor collectieve leidingwaterinstallaties is door Stichting KBI in opdracht van het Ministerie van VROM de BRL 6010 ontwikkeld. Op grond van deze BRL kunnen adviesbureaus en installatiebedrijven zich laten certificeren voor legionellapreventie-advisering (het uitvoeren van een risicoanalyse en het opstellen van een beheersplan) voor collectieve leidingwaterinstallaties.

Beheer

Met de door een gecertificeerd bureau of installatiebedrijf uitgevoerde risicoanalyse en opgesteld beheersplan voor leidingwaterinstallaties wordt een belangrijke stap gezet in het aantoonbaar maken door de eigenaar dat voldaan wordt aan de verplichtingen van hoofdstuk IIIC van het Waterleidingbesluit. Maar daarmee is de zaak nog lang niet rond. Legionellapreventie staat of valt bij de kwaliteit van de uitvoering van de beheersmaatregelen. Ook die kwaliteit kan aantoonbaar worden gemaakt, en niet alleen voor de prioritaire collectieve leidingwaterinstallaties. Kiwa heeft daarvoor BRL-K 14012/01 ontwikkeld. Voor alle watersystemen worden de risicoanalyse en het beheersplan in principe getoetst aan hoofdstuk IIIC van het Waterleidingbesluit. BRL-K 14012/01, die nu ter

kritiek is gepubliceerd, vervangt BRL AV/01 van november 1999. De nieuwe BRL is van toepassing op beheersplannen voor legionellapreventie in waterinstallaties en aerosolvormende apparatuur in de breedste zin van het woord.

De eisen die gesteld worden aan het beheerssysteem van watersystemen kunnen als volgt worden samengevat: een samenhangend systeem waarin legionellarisico's zijn geïnventariseerd, de betreffende risico's geanalyseerd, de technische en periodieke beheersmaatregelen worden uitgevoerd en een beheersplan met logboek operationeel is. Voor het verkrijgen van het Kiwa-certificaat 'Legionella-veilig beheerd' vindt eerst een toelatingsonderzoek plaats om vast te stellen dat aan de in de BRL K 14012/01 gestelde eisen wordt voldaan. Na certificaatverlening wordt controle uitgevoerd om vast te stellen dat de legionellaveilig beheerde installaties bij voortduring aan de in de BRL gestelde eisen voldoen.

Vakbekwaamheid

De eisen aan het beheerssysteem van installaties staan in hoofdstuk 3 van BRL K 14012/01. Die eisen hebben betrekking op verantwoordelijkheden, bevoegdheden, controles en beheersmaatregelen, controleregistratie, controle- en meetapparatuur, vastleggen van afwijkingen, en opleidingen. De beheerder moet in het bezit zijn van controle- en meetapparatuur om de voorgeschreven controles uit te voeren. Die apparatuur heeft de beheerder niet nodig als hij de controles laat uitvoeren door een gekwalificeerde keuringsinstantie, bijvoorbeeld een gecertificeerde installateur. De beheerder moet ook aangeven welke vakkundigheden, specialismen en/of ervaringen nodig zijn voor het legionellaveilig beheer van de installaties. Dat betreft ook het uitvoeren van controlewerkzaamheden, metingen, keuringen en beproevingen van zowel eigen personeel als personeel van derden dat werkzaamheden binnen het kader van de BRL uitvoert. De beheerder moet aantonen dat te allen tijde vakkundigheden en/of ervaringen beschikbaar zijn.

Kritiek

Een exemplaar van de 'groene' versie van BRL K 14012/01 kan worden aangevraagd bij Kiwa Certificatie en Keuringen in Rijswijk, t.a.v. de heer J.J.C. van der Westen (jw@kiwa.nl). Schriftelijke kritiek op deze BRL kan per e-mail worden gezonden naar jw@kiwa.nl. ☐

Will Scheffer (Uneto-VNI)

